

XXXI REPUBLICKO TAKMIČENJE UČENIKA SAOBRAĆAJNIH ŠKOLA

Čačak, 23.04.2026.

TEORIJSKI DEO

TAKMIČARSKA DISCIPLINA: **SAOBRAĆAJ I TRANSPORT**

1.	Prema obimu prevoza tereta železnički saobraćaj zauzima: a) drugo mesto b) prvo mesto c) treće mesto
2.	Prva parna lokomotiva Džordža Stivensona prevozila je putnike brzinom: a) 25 km/h b) 15 km/h c) 20 km/h
3.	Prema širini koloseka pruge mogu imati: a) uzani, širok i proširen kolosek b) uzani, normalni i širok kolosek c) uzani, širok i univerzalni kolosek
4.	Brojčana oznaka koja pokazuje da je vagon registrovan u R. Srbiji je: a) 36 b) 101 c) 72
5.	MAGLEV je: a) specijalna vrsta brzog voza b) sistem za napajanje vozova c) sistem povećanja vidljivosti tokom magle
6.	Prvi brod na mehanički pogon isplovio je 1807. godine na reci Hadson u: a) Engleskoj b) SAD c) Francuskoj
7.	Vodni transport zauzima: a) 75% svetskog ukupnog transporta b) 25% svetskog ukupnog transporta c) 50% svetskog ukupnog transporta
8.	Pomorskim transportom se najčešće prevoze: a) rasuti materijali b) lakokvarljivi materijali c) roba visoke vrednosti

9.	<p>Koji vodni koridor prolazi kroz Republiku Srbiju?</p> <p>a) koridor III b) koridor VII c) koridor X</p>
10.	<p>Na Savi se nalaze luke:</p> <p>a) Šabac i Beograd b) Šabac i Smederevo c) Sremska Mitrovica i Šabac</p>
11.	<p>Vazdušni saobraćaj je pogodan za prevoz:</p> <p>a) lakokvarljive robe b) tečne robe c) predimenzionisane robe</p>
12.	<p>Šta su cepelini:</p> <p>a) veliki dirižabli b) velike rakete c) veliki romobili</p>
13.	<p>Mane vazdušnog saobraćaja su:</p> <p>a) visoki troškovi, velika kapitalna ulaganja, neograničene dimenzije tereta b) visoki troškovi, velika kapitalna ulaganja, neograničene količine tereta c) visoki troškovi, velika kapitalna ulaganja, ograničene dimenzije tereta</p>
14.	<p>Najprometniji dan u istoriji vazduhoplovstva bio je:</p> <p>a) 25.7.2009. godine b) 25.7.2000. godine c) 25.7.2019. godine</p>
15.	<p>Najdinamičniji razvoj od svih vidova saobraćaja ima:</p> <p>a) vazdušni saobraćaj b) drumski saobraćaj c) vodni saobraćaj</p>
16.	<p>Poštanski saobraćaj mora ispunjavati kriterijume:</p> <p>a) efikasnosti, ekonomičnosti i efektivnosti b) efikasnosti, ekonomičnosti i racionalnosti c) efikasnosti, racionalnosti i brzine</p>
17.	<p>Sve ono što je pošta pod određenim uslovima primila od pošiljaoca, s tim da to prenese i uruči primaocu je:</p> <p>a) poštanska pošiljka b) pismo c) paket</p>
18.	<p>PTT je skraćenica za:</p> <p>a) pošta, televizija, telefon b) pošta, telegraf, telefon c) pošta, televizija, telegram</p>

19.	<p>Pošte mogu biti u:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) privatnom vlasništvu b) javnom vlasništvu c) javnom i privatnom vlasništvu
20.	<p>Osnovni zadatak poštanskog saobraćaja je:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) da obezbedi jedinstven tehnološki proces tokova kolskih pošiljaka b) da obezbedi jedinstven tehnološki proces tokova denčanih pošiljaka c) da obezbedi jedinstven tehnološki proces tokova poštanskih pošiljaka
21.	<p>Točak se prvo pojavio u:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Egiptu b) Mesopotamiji c) Grčkoj
22.	<p>Prvi semafor za pešake uveden je:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 1930. godine u Mančesteru b) 1918. godine u Londonu c) 1929. godine u Parizu
23.	<p>Prva prevozna sredstva u praistoriji su bile:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zaprege b) tovarne životinje c) račvaste grane
24.	<p>Prva vozila u drumskom saobraćaju, 1769. godine bila su na:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) električni pogon b) dizel pogon c) parni pogon
25.	<p>Dispečer kontroliše:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) obezbeđenje peronskog prostora b) organizaciju rada autobuske stanice c) rad vozila, vozača i konduktera
26.	<p>Paleta je sredstvo za formiranje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) osnovnih pakovanja b) jedinica tereta c) jedinica pakovanja
27.	<p>Za vreme utovara dužnost vozača je:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) da ga sam ručno obavi b) da ga nadgleda c) nema nikakvih obaveza
28.	<p>Integralni transport se primenjuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) na dužim rastojanjima b) na kraćim rastojanjima c) isključivo u prekomorskom transportu

29.	<p>Spreder je sredstvo za:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) pretovar kontejnera b) carinjenje kontejnera c) samoistovar kontejnera
30.	<p>Za pretovar kontejnera koristi se:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) inercijalni manipulator b) kontejnerski jahač c) kontejnerski dodavač
31.	<p>Sveže voće i povrće se prevozi u:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) vozilu sa izotermičkom izolacijom b) vozilima sa provetravanjem c) vozilima hladnjačama
32.	<p>Osnovno načelo prevoznih tarifa je :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) veće rastojanje, niža vozarina b) veća brzina, viša vozarina c) veća brzina, niža vozarina
33.	<p>Obrtna sredstva su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) pomoćni materijal b) radnici (zaposleni) c) osnovna stanja
34.	<p>Karakteristike obrtnih sredstava su:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) fizičko trošenje kao posledica upotrebe b) dugo vreme trajanja i upotrebe c) u procesu trošenja menjaju svoj prvobitni oblik i prenose ga na novi proizvod
35.	<p>Podela na troškove materijala, troškove usluga, troškove sredstava rada i troškove rada je prema:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) prema mogućnostima obračuna b) funkciji troškova po mestu nastanka c) prema ulaganjima u proces proizvodnje
36.	<p>Mana cevnog transporta je:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) veliko ulaganje b) mali potreban kapital c) male investicije
37.	<p>Isti cevovod se:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) može koristiti za različite vrste robe b) mora oprati nakon svakog korišćenja c) ne može koristiti za različite vrste robe
38.	<p>Usisnim uređajem se:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) može usisavati materijal sa jednog mesta b) može usisavati materijal sa istovremeno više mesta c) može usisavati materijal sa jednog ili istovremeno sa više mesta

39.	<p>Hidraulični transport je transport:</p> <p>a) strujanjem ulja ili vode b) strujanjem tečnosti ili smeše rasutog materijala i vode u zatvorenom cevovodu c) strujanjem vazduha</p>
40.	<p>Cevovod za transport i distribuciju gasovitih ugljovodonika naziva se:</p> <p>a) naftovod b) cevovod c) gasovod</p>
41.	<p>Šta od navedenih primera uzrokuje smanjenje opažanja pri vožnji?</p> <p>a) Vožnja više putnika b) Korišćenje lekova za smirenje c) Tehnička ispravnost vozila</p>
42.	<p>Daltonisti ne razlikuju:</p> <p>a) boje uopšte b) crvenu i zelenu c) zelenu i žutu</p>
43.	<p>Širina vidnog polja se smanjuje:</p> <p>a) smanjenjem rastojanja b) prilagođavanjem na svetlo i mrak c) povećanjem brzine vožnje</p>
44.	<p>Defanzivan vozač je vozač koji je:</p> <p>a) plašljiv b) uvek ustupa prvenstvo prolaza c) obazriv</p>
45.	<p>Osnovne veličine saobraćajnog toka su:</p> <p>a) brzina, interval sleđenja b) protok, gustina, brzina c) gustina i vreme putovanja</p>
46.	<p>Protok je:</p> <p>a) broj vozila koji se zatekne na jedinici dužine puta b) rastojanje između dva susedna vozila u saobraćajnom toku c) broj vozila koji prođe poprečnim presekom puta u jedinici vremena</p>
47.	<p>Zadatak menjača je da:</p> <p>a) pokrene zamajac motora b) promeni redosled radnih taktova u četvorotaktnom motoru c) omogući promenu Mo potrebnog za različite uslove eksploatacije</p>
48.	<p>Pravno lice koje obavlja delatnost radi sticanja dobiti je:</p> <p>a) industrijska grana b) agencija c) preduzeće</p>

49.	Redosled organizacionih jedinica u preduzeću je: a) radna grupa – odeljenje – radionica – pogon b) radno mesto – radna grupa – radionica – odeljenje – pogon c) radno mesto – odeljenje – radna grupa – radionica – pogon
50.	Važeći ustav R.Srbije usvojen je: a) 2008. godine b) 2007. godine c) 2006. godine